

Б. Патон, президент НАН України, академік НАН України:

«...Академія пройшла великий шлях, на якому зазнала певних еволюційних змін. Ми постійно шукали нові, більш досконалі форми організації наукових досліджень, впровадження завершених розробок у практику. Починаючи з 1960-х років вдалося розвинути потужну дослідно-виробничу і конструкторську базу, сформувати інженерні центри й науково-технічні комплекси. Завдяки цьому було встановлено тісні зв'язки науки з виробництвом. А це дуже важлива справа.

На жаль, за роки незалежності України дослідно-виробнича база була фактично зруйнована. Ринкові відносини потребували нових підходів до впровадження розробок. Наша академія виступила ініціатором, а окремі провідні академічні інститути стали засновниками перших в Україні технологічних парків, покликаних забезпечити виробниче впровадження нових технологій і наукоємної продукції. Спочатку вони показували дуже хороші результати. Однак після скасування пільгових стимулів фактично перестали виконувати свої основні завдання.

Відтак на сьогодні проблема створення в державі сучасної інноваційної інфраструктури, яка б забезпечувала зв'язки науки і виробництва, стоїть дуже гостро. Для її вирішення необхідними є постійна підтримка з боку держави, створення відповідної правової бази.

Зрозуміло, що за останні 50 років зазнали змін і напрями наукового пошуку. Це зумовлено потребами розвитку як самої науки, так і всього суспільства. Відбулося становлення нових наукових напрямів, серед яких – інтелектуальні інформаційні технології, гена інженерія, увесь спектр досліджень, пов'язаних з розвитком нанотехнологій, зокрема біонанотехнологій, відновлювальної енергетики й ряду інших. Важливо й те, що з набуттям Україною незалежності були започатковані нові або відновлені згорнуті свого часу напрями соціогуманітарних досліджень. Це конче потрібно для розбудови суверенної держави. Серед таких напрямів – політологія, демографія, соціологія, історія України тощо.

...Створюючи Інститут електрозварювання, Євген Оскарівич сформулював основний принцип його діяльності: дослідження не повинні закінчуватися в стінах лабораторій та обмежуватися лише звітами. Вони мають бути реалізовані в металі і впроваджені в заводських умовах для вирішення актуальних проблем промисловості й будівництва, забезпечуючи при цьому технічну, технологічну й економічну ефективність. Цього принципу ми неухильно дотримувалися протягом всієї 80-літньої історії інституту.

Стосовно державної підтримки інновацій, звісно, є чималі проблеми. Неприпустимо, щоб за наявних можливостей української науки приріст ВВП за рахунок упровадження нових технологій становив менше 1 %. Про стан справ з технопарками вже йшлося.

Що потрібно сьогодні? Насамперед запровадження на державному рівні прямого стимулювання інноваційної діяльності. Бізнес має бути зацікавлений упроваджувати науково-технічні розробки. Потрібне також повноцінне фінансування наукової сфери, хоча б на рівні, передбаченому законом, – 1,7 % ВВП, що, до речі, ніколи не виконувалося в нашій державі. Зрозуміло, академія докладає зусиль для збільшення позабюджетних надходжень, активно налагоджує зв'язки з вітчизняними підприємствами, великими науково-виробничими структурами. Але це не може замінити повноцінного ринку науково-технічної продукції, якого в Україні досі немає.

Щодо справ в інституті на сьогодні, можна сказати, що окремі наші розробки в технічному плані не мають конкурентів на світовому ринку. Контактне стикове зварювання залізничних рейок широко використовується в США, Китаї, Росії, Англії, Бразилії та в багатьох інших країнах. При цьому 90 % світового парку рейкозварювальних машин мають марку Інституту електрозварювання й Каховського заводу електрозварювального обладнання. Є й багато інших розробок.

Головне – вітчизняна наука має що запропонувати для підвищення технічного рівня виробництва, його модернізації» *(Інтерв'ю президента Національної академії наук України академіка Б. Патона журналу «Незалежний аудитор» // Національна академія наук України (<http://www.nas.gov.ua>). – 2014. – 9.01).*